

L'ermita de l'Erola

SL-C 78

**Diputació
Barcelona**

Xarxa de Parcs Naturals

Ruta circular que s'inicia al veïnat d'Hortsavinyà de Tordera, prop de l'església de Sant Llop, situada al massís nord del Parc del Montnegre i el Corredor

que ens permet, en una curta passejada, conèixer unes de les formacions més esteses d'alzinar i de sureda del parc així com gaudir de les panoràmiques de les valls que es perden a llevant i a ponent. També podrem fruitir d'elements de patrimoni cultural com ara les places carboneres o l'ermita de l'Erola.

Partim del Centre d'Informació d'Hortsavinyà **1** i prenem la pista que puja fins al collet de l'Hostal o del Vent, anomenat així perquè en aquest indret sovint bufa el vent amb força.

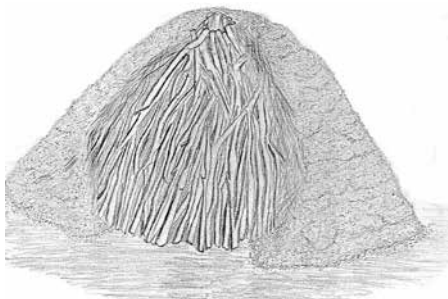
Seguim la pista envoltada d'alzines i, poc més enllà, a mà esquerra, sota el camí, trobem un petit replà anomenat Plaça de la Comarca **2**.

La Plaça de la Comarca

La Plaça de la Comarca és una de les moltes places carboneres que es troben als boscos del Montnegre. L'origen del nom pot venir de «comarc», petit solc en un vessant de la muntanya.

La gent d'Hortsavinyà, fins al final dels anys cinquanta, més que agricultors o ramaders, eren pagesos

bosquerols. Els productes de la terra, l'aviram i el bestiar els permetia proveir-se de quasi tot allò que havien de menester per sobreviure. El que sobrava ho venien i es beneficiaven d'uns ingressos suplementaris. Però el que feia ingressar diners a la casa era la feina de bosquerol, l'aprofitament dels recursos del bosc, com ara el suro, la fusta, les feixines i, sobretot, el carbó, font d'energia emprada a totes les cases fins a l'aparició de la bombona de butà.

A les places carboneres s'empilaven els troncs d'alzina tallats de dimensions mitjanes –els bitllots– en la disposició escaient perquè tot el procés de carbonar fos el correcte. Després es cobrien de branques i terra –l'emball–. Això era la pila que, un cop preparada, s'encenia. La llenya es cremava de forma incompleta fins a reduir a una quarta o cinquena part el seu pes inicial i esdevenir carbó. Un bon carboner convertia una tona de llenya en una càrrega i mitja o dues càrregues de carbó, és a dir, entre 180 i 240 kg, depenent de si la llenya era més tendral o menys. Durant els primers dies calia bitllar la pila cada tres o quatre hores, és a dir, alimentar-la afegint-hi més bitllots. Segons les dimensions de la pila, el procés podia durar fins a quinze dies o un mes.

Continuem el camí a l'ombra de les alzines, i també d'alguns castanyers, arboços i moixeres de pastor. Trigarem entre 5 i 10 minuts –a pas de pagès o de passeig– a arribar on el camí s'eixampla i fa una mica de plaça, on veiem l'ermita de l'Erola **3**.

L'ermita de l'Erola

Segons diuen, fa molts anys hi va haver una passa de verola «que s'enduia al sot» grans i petits de les masies d'Hortsavinyà. Un foraster que ningú no coneixia va portar una imatge de la marededéu de l'Erola i la va deixar allà a terra. Digué a la gent que hi anessin tots a resar, que es curarien de la verola. I tots els que hi anaren es van curar. Ho van considerar un miracle d'aquella marededéu i li van fer l'ermita. Els seus goigs ens ho recorden:

«Els malalts de la verola que us prometen visitar
en Vós, benigna senyora, alivi solen trobar.»

La festa de l'Erola, anomenada «l'aplec del Roser», se celebrava el dilluns de Pasqua Granada; però a mitjan anys vuitanta es va haver de traslladar al dilluns de Pasqua Florida, per imposicions del calendari festiu. Tradicionalment, es deia missa al migdia a l'església de Sant Llop d'Hortsavinyà i, en acabat, el poble anava en processó amb la imatge de la marededéu fins a l'ermita, on cantaven els goigs. Després feien ball a l'Hostal, acompanyats per un acordionista. A partir del 1998, al cap d'uns anys en què la missa se celebrava a la mateixa ermita, s'ha recuperat la forma tradicional i, amb la presència dels músics, el caire festiu.

Arxiu XPN

Segons el filòleg Joan Coromines, una «erola» és una plaça, i la marededéu ha pres el nom del lloc on està situada l'ermita, un petit pla en un collet.

L'associació «erola-verola» és per la semblança de les dues paraules i, de fet, originàriament la marededéu d'aquesta ermita era la del Carme.

La construcció és del segle XVIII, i és possible que la seva situació tingui alguna relació amb el fet que per aquell indret passava la línia que dividia els termes de la parròquia d'Hortsavinyà i de Vallmanya.

Tornem pel mateix camí, però, en arribar al collet del Vent, pujarem al mirador del turó de l'Hostal **4**, a uns 80 metres. A dalt, en un ample pla carener, podem gaudir d'una panoràmica excel·lent, tant a llevant com a ponent.

El turó de l'Hostal

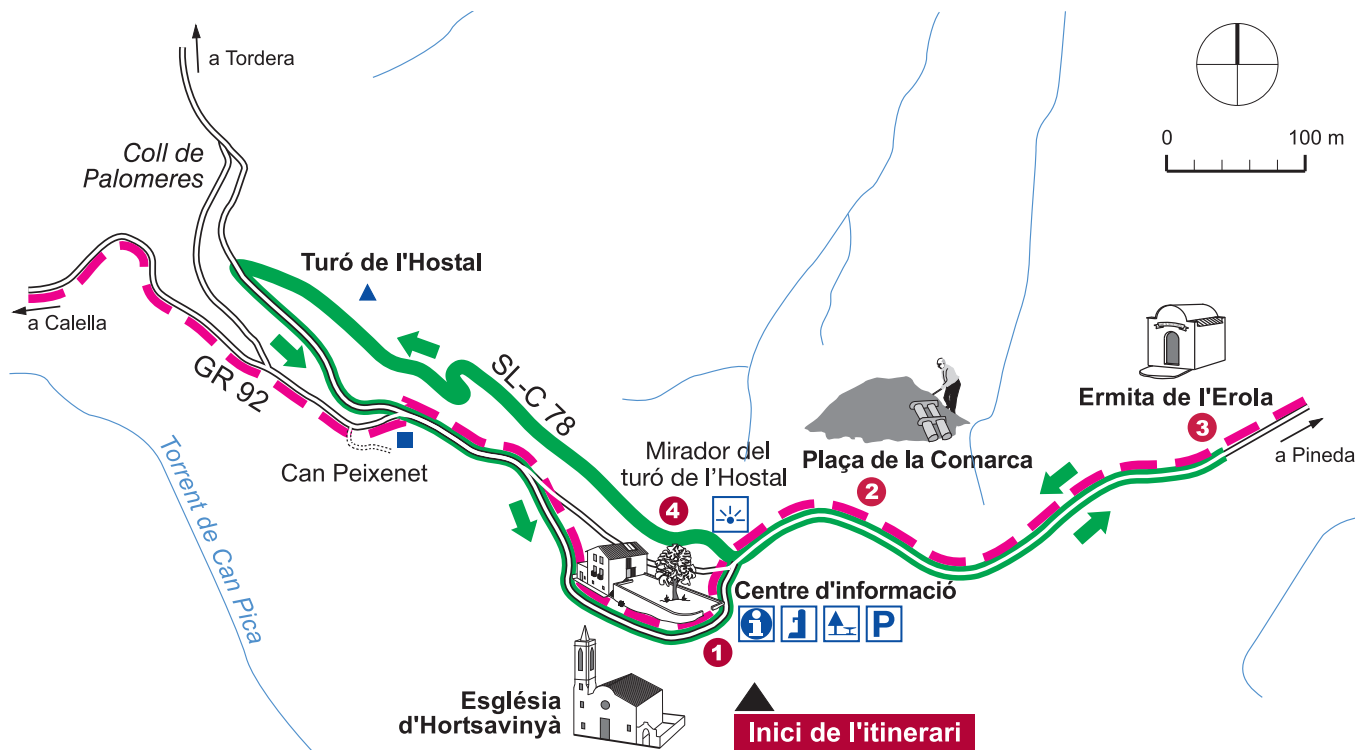
A llevant, veiem als nostres peus les masies de Mascaró, Fontrodona i la Busiga i, després, can Camps i la Caseta, al coll del Portell. Més enllà dels alzinars, els conreus de Tordera i Fogars de Tordera, les serres de Cadiretes, les Gavarres, els Àngels –damunt Girona–, el Rocacorba, els penya-segats de Sant Roc de la Barroca, les Guillerries –on destaca el punxegut Sant Gregori damunt Osor– i, en dies clars, les Alberes, el Bassegoda, Comanegra i, en darrer terme, fàcils de distingir durant els mesos hivernals pel

blanc de la neu, el Canigó, el Bastiments i el Puigmal. A ponent, observarem altres masies del centre d'Hortsavinyà –can Borra i can Benet Vives– i l'inici de les perxades de castanyers a l'obaga del turó de la Grimola.

Seguim la pista ampla, envoltada de pins i alzines a l'esquerra, i de cirerers d'arboç a la dreta. Allà on acaba la pista, hi neix un corriol que ens porta fins a prop del coll de les Palomeres, a la pista que enllaça Hortsavinyà amb Tordera. Aquí cal que girem cap a l'esquerra i retornem a l'Hostal Vell, rehabilitat recentment com a Centre d'Informació d'Hortsavinyà.

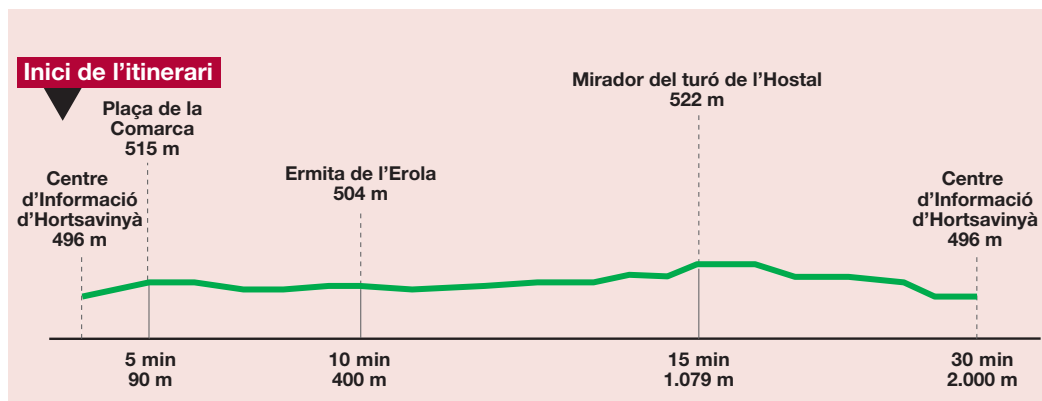

Com s'hi arriba

En vehicle particular

Des de la N-II a Calella, per la carretera BV-5126 fins a Hortsavinyà.

Des de la C-35 a Hostalric, per la BV-5122 fins al trencall que indica Hortsavinyà, tot seguint la pista, asfaltada al tram inicial, i les indicacions d'Hortsavinyà.

Equipaments i serveis més propers

Oficina del Parc del Montnegre i el Corredor

Església, 13, 2n

08471 Vallgorguina

Tel. 938 679 452. Fax 938 679 092

p.montnegre@diba.cat

Centre d'Informació d'Hortsavinyà

Veïnat d'Hortsavinyà

08490 Tordera

Tel. 937 443 327 i 937 630 858

p.montnegre.hortsavi@diba.cat

Punt d'Informació del Mercat de Tordera

Mercat de Tordera

08490 Tordera

p.montnegre.tordera@diba.cat

Punt d'Informació de Fogars de la Selva

Plaça de la Serra de Marina, s/n

08495 Fogars de la Selva

Tel. 937 644 288

Fax 937 644 288

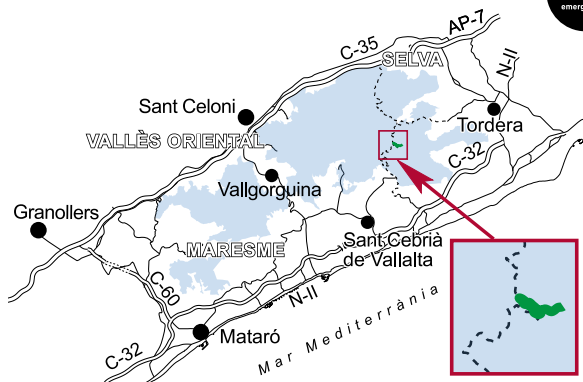
p.montnegre.fogars@diba.cat

www.fogarsdelaselva.org

Per saber els horaris dels equipaments podeu
consultar: **parcs.diba.cat/web/montnegre**

Al codi QR trobareu
més informació sobre
aquesta excursió.

Distància: 2.000 m

Durada: 30 min

Caminada agradable per pista ampla, ombrívola i planera en la major part del trajecte, amb dos pendents sobtats, però curts. L'itinerari és senyalitzat com a sender local (SL-C 78) amb fites de fusta.

Recomanable per a tots els públics. És aconsellable portar aigua i calçat adequat. Cal mantenir la tranquil·litat de l'entorn i no llençar-hi deixalles de cap mena.

Parcs de Catalunya

Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona

Parc del Castell de Montesquiú, Espai Natural de les Guilleries-Savassona, Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada Litoral, Parc de la Serralada de Marina, Parc Natural de la Serra de Collserola, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc del Garraf, Parc d'Olèrdola, Parc del Foix.

**Diputació
Barcelona**

**Àrea de Territori
i Sostenibilitat**

1914 2014

Espais Naturals i Medi Ambient

Gerència de Serveis d'Espais Naturals

Comte d'Urgell, 187. 08036 Barcelona

Tel. 934 022 428

xarxaparcs@diba.cat · parcs.diba.cat